

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ОДЕСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ ЕКОНОМІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ

Кафедра бухгалтерського обліку та аудиту
(найменування кафедри)

РЕФЕРАТ
кваліфікаційної роботи
на здобуття освітнього ступеня бакалавр
зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування»
(шифр та найменування спеціальності)
облік і аудит
(назва освітньої програми)

на тему: «Особливості обліку та контролю витрат на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу на прикладі ТОВ «Тополя»
(назва теми)

Виконавець:

студент ФМОІТ факультету

Протасюк Ольга Олександрівна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

Науковий керівник:

д.е.н., доцент

(науковий ступінь, вчене звання)

Кузіна Руслана Віліївна

(прізвище, ім'я, по батькові)

/підпис/

ЗАГАЛЬНА ХАРАКТЕРИСТИКА РОБОТИ

Актуальність теми Один із пріоритетів реструктуризації народного господарства необхідно створити умови для ефективного функціонування готельно-ресторанного бізнесу, який є одним із найважливіших компонентів туристичної інфраструктури, важливий район соціально-економічного розвитку країни, що є основним джерелом доходу валютних коштів в економіці, представляє національний туристичний продукт. Отже, світовий ринок є рушійною силою процесу глобалізації та інтеграція України у світовий економічний простір.

Мета дослідження поглиблення теоретико-методологічних положень та розробка науково-практичних рекомендацій із удосконалення обліку і внутрішнього контролю витрат у системі управління діяльністю підприємств готельно-ресторанного бізнесу.

Завдання дослідження:

- описати особливості діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу та їх вплив на побудову системи обліку і внутрішнього контролю витрат;
- дослідити проблематику обліку та контролю за витратами, що існує у сучасному управлінні підприємством;
- проаналізувати ефективності здійснення витрат базовим підприємством;
- запропонувати стратегію розвитку діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу з метою формування якісно нової системи управління, що є передумовою для вдосконалення обліку та внутрішнього контролю;
- обґрунтувати як проводиться внутрішній контроль обліку та формування витрат на базовому підприємстві.

Об'єкт дослідження організація обліку та контролю витрат на збір інформації забезпечення функціонування на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу

Предмет дослідження система теоретичних, методичних та практичних аспектів, що стосуються організації обліку та контролю витрат на збір інформації забезпечення функціонування бізнесу на готельно-ресторанних підприємствах

Методи дослідження графічний, спостереження, зіставлення, групування, деталізації, системного підходу та моделювання

Інформаційна база дослідження теоретичною та методологічною основою призначалися тези економічного аналізу, менеджменту, організації та методології бухгалтерського обліку, Закони України та інші нормативно-законні документи організацій загальнодержавної влади України, академічні дослідження іноземних експертів згідно компанії обліку витрат готельно-ресторанного бізнесу на

отримання даних надання функціонування бізнесу компанії, дані первинного обліку, форми річної фінансової звітності малого підприємства.

Структура та обсяг роботи. Кваліфікаційна робота бакалавра складається зі вступу, трьох розділів, висновків, списку використаних джерел (63 найменувань) та 11-х додатків. Загальний обсяг роботи становить 68 сторінок. Основний зміст викладено на 60 сторінках. Робота містить 12 таблиць, 7 рисунків.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

У першому розділі «**Теоретичні аспекти обліку витрат на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу**» Досліджено різні класифікації витрат, розібранно поняття витрат, складові витрат на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу, Проаналізовано нормативно-правову базу обліку витрат, в цілому та на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу. Досліджено синтетичний та аналітичний облік витрат на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу .

У другому розділі «**Особливості обліку та контролю витрат на ТОВ «Тополя»**» наведено загальну економічну характеристику ТОВ «Тополя», проаналізовано особливості проведення контролю операцій, пов'язаних з витратами, та досліджено особливості формування витрат на підприємстві «Тополя»

У третьому розділі «**Аналіз і контроль обліку витрат: теорія та діюча практика**» проаналізовано ефективність використання витрат на ТОВ «Тополя» також особливості внутрішнього контролю витрат на підприємстві «Тополя», та запропоновано напрями вдосконалення обліку та контролю витрат на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу.

ВИСНОВКИ

Проведене дослідження дозволило зробити висновки, основні з яких такі:

1. Специфіка підприємства прямопропорційно впливає на організацію обліку, таким чином основною особливістю в обліку витрат є те, що підприємства готельно-ресторанного бізнесу не мають незавершеного виробництва, адже такі підприємства надають послуги, і одразу списують витрати.

2. Безпосередньо облік і контроль дає змогу здійснити саме сучасному управлінцю всі поставлені завдання керівництва, сформувані бездоганний проект з метою здійснення операцій, аналізувати попередній період і зробити прогноз на майбутній та контролювати максимально цілі підприємства.

3. Для розвитку діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу з метою формування якісно нової системи управління, що є передумовою для вдосконалення обліку та внутрішнього контролю, необхідно підсилити систему внутрішнього контролю та ввести нові методи управління витратами, для того, щоб підвищити конкурентоздатність серед підприємств готельно-ресторанного бізнесу, що в свою чергу підвищить мотивацію до удосконалення своє господарської діяльності суб'єктів господарювання в цій сфері.

ОСНОВНИЙ ЗМІСТ РОБОТИ

В умовах ринкової економіки головною метою діяльності будь-якого підприємства є одержання прибутку. Прибуток підприємства обумовлюється його доходами та витратами, причому доходи в значній мірі залежать від ринкової кон'юнктури, а витрати, в значно більшій мірі від роботи самого підприємства і організації управління ними. Саме тому витрати підприємства займають достатньо важливе місце в господарській діяльності будь-якого підприємства, в тому числі і готельно-ресторанного комплексу.

Кожне з підприємств, що надає готельно-ресторанні послуги, здатне продавати ряд різновидів робіт, також у той час насправді складатися з подібних структурних одиниць, які вважаються координаційно ізольованими і здійснюють безпосередню сукупність праць відповідно до внутрішньої кваліфікації. З метою встановлення економічного результату роботи, в кожному з них можуть здійснювати підрахунок своїх витрат і прибутку, розраховувати вартості на свої послуги.

Встановимо характерні риси роботи підприємства, що надає готельні обслуговування, з погляду на характер і структуру витрат.

У першу чергу, це відсутність незавершеного виробництва, в такому випадку, як правило, поточні витрати, що утворилися протягом етапу, спишуть на фінансовий результат цього етапу.

По-друге, більшість витрат має умовно-постійний характер, в такому випадку витрати безпосередньо не залежать від практичного обсягу наданих послуг.

По-третє, вживання готельних послуг виношує мінливий або сезонний характер. Таким чином, зайнятість номерного фонду, використання матеріальних і трудових ресурсів не схожі в різні етапи року (сезон і не сезон).

Існує безліч варіантів як вести облік витрат в аналітиці на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу, це визначається в залежності від специфіки самого готелю, та додаткових послуг що такі підприємства надають. Кожен готель має сам вирішити як саме вести облік на аналітичних рахунках, що залежить від різних факторів готелю. Лише кожен готель має відобразити це в обліковій політиці підприємства. Також варто сказати, що далі всі нараховані витрати списуються на 79 рахунок, як і в інших підприємствах різних видів діяльності. Основною специфікою готельно – ресторанних бізнесів, щодо обліку витрат, є те що такі підприємства не мають незавершеного виробництва, адже його просто фізично бути не може.

Практична частина мого дослідження проводилась на основі ТОВ «Тополя». Товариство з обмеженою відповідальністю «Тополя» (скорочено ТОВ «Тополя»), що є готельно-ресторанним комплексом. Дата Державної реєстрації товариства: 30 липня 2002 року. Згідно реєстрації місце знаходження ТОВ «Тополя»: 11740, Житомирська обл., Новоград-Волинський р-н, село Майстрів, вул. Корецьке шосе, будинок 13. Код ЄДРПОУ 32140685. Товариство з обмеженою відповідальністю має недержавну форму власності.

Вся економічна та виробнича діяльність ведеться згідно Цивільного, Господарського кодексу та іншого чинного законодавства України.

Також варто надати пропозиції, для покращення ефективності господарської діяльності товариства з обмеженою відповідальністю «Тополя»:

1. Необхідно покращувати показники рентабельності, адже з 2019 року вони зменшились, та не підлягають рекомендованому значенню, а саме частіше проводити інвентаризацію, для виявлення надлишків запасів на складі;
2. Варто підвищувати ціни на послуги, тобто підвищення ціни за номери готелю, щоб отримати більший прибуток;
3. Скорочення витрат на собівартість, шляхом оптимізації витрат на заробітну плату та основних витрат.
4. Також варто розробляти різні види послуг, для приваблення клієнтів, або ж різноманітнити вибір напоїв у барі готелю;
5. Хоч підприємство і має абсолютну фінансову стійкість, варто змінювати динаміку, адже у 2020 році отримано збиток, при цьому попередні роки був прибуток;
6. Необхідно підвищити якість реклами готелю, для збільшення клієнтів, що будуть користуватися послугами з тимчасового проживання;
7. Впровадження автоматизації обліку, для зменшення помилок при веденні обліку, та спрощення роботи бухгалтера;
8. Варто здійснювати ретельніший контроль, адже на підприємстві він не досить добре розвинений;
9. Знижувати адміністративні витрати, адже інші операційні витрати збільшились на 24%, це можна зробити шляхом зниження відряджень.

Отже, можна узагальнити, що ТОВ «Тополя» працює в загалом ефективно, проте є недоліки, які варто виправляти, для того що покращити ефективність господарської діяльності та збільшення прибутків підприємства, адже вони є не досить великими.

Контроль займає значну роль в економічній діяльності підприємств. Він може реалізуватися на підприємствах як належними органами загальнодержавної контрольно - ревізійної служби, так і в інший спосіб - у галузевому (відомчому) чи внутрішньогосподарському напрямку.

Для перевірки правильності документування витрат на підвищення якості наданих послуг застосовують детальну перевірку операції здійснення цих витрат, яка ґрунтується на глибокому і всебічному визначенні операцій за документами. Поряд з цим перевіряють документи по суті. Це дає змогу встановити законність і доцільність таких операцій.

Одним із способів викриття прихованих зловживань, щодо операцій з підвищення якості, що застосовується у товаристві з обмеженою відповідальністю «Тополя», є контрольне зіставлення фактичних залишків товарно-матеріальних цінностей з описами попередньої інвентаризації, надходженнями і видатками їх по документах. Такий метод контролю застосовують, коли мають місце: випадки заниження розміру матеріальних цінностей порівняно з фактичними, щоб приховати лишки або не обліковані матеріальні цінності, які не відображена у документах, неправильне відображення вартості у документах.

Щодо напрямків вдосконалення систем контролю та обліку витрат на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу, можна коротко сказати, що в загалом в удосконаленні внутрішнього контролю витрат має бути зацікавлене кожна підприємство особисто, адже це лише в інтересах власників ч управлінського персоналу готельно-ресторанного бізнесу.

Проте, В даний час в контролі за витратами готельно- ресторанных комплексів є відповідні проблеми:

1. Не встановлено структуру управління витратами на створюваний результат. При встановленні якості товару практично не беруть до уваги фінансові показники.
2. Контроль реалізується за допомогою проекту, виробленого відповідно до базових витрат.
3. Виконується контроль комплексу витрат згідно з господарськими одиницями, а не згідно з, наприклад, типами номерів в готелі.
4. Проблема повноти та своєчасності відображення витрат у системі обліку.

5. Немає загальної системи, що надає абсолютну інформацію про витрати на підприємства з надання послуг з тимчасового проживання. Оскільки саме така інформація вважається гарантом успіху в конкурентному середовищі. Вчасне реагування у невідповідність витрат з нормативними значеннями дасть змогу запобігти збільшенню втрат, що безпосередньо відповідно надають великий вплив на собівартість реалізованих послуг і прибутку компанії.

Головною проблемою обліку витрат підприємства в Україні є питання повноти цієї своєчасності їх відображення в системі обліку. Це питання досить багатопланове, надзвичайно складне і стосується всього нашого громадського ряду, особливо системи влади, способу життя, системи оподаткування. В даний період рівень відображення витрат (за даними програми діяльності Кабінету Міністрів України) в країні коливається від 10 до 50%. Найбільша частина витрат, що залишається поза обліком, належить до витрат з оплати праці. Джерелом коштів з метою покриття такої заробітної плати є «тіньові доходи», що виникають за рахунок вартості не врахованої продукції, що реалізується. Основними чинниками цього є суттєві відсотки відрахування на соціальні фонди оплати праці, відсутність ефективної нормативно-правової бази, низький рівень контролю [31, с.30]. З метою вирішення даної проблеми необхідне насамперед удосконалення цієї створення дієвої нормативно-правової бази та посилення контролю та сторони контролюючих органів.

Питанням обліку витрат підприємства є питання формування загальної інформативної загальнодержавної (міжгалузевої) бази норм і нормативів з метою обліку і контролю над витратами підприємства. Подібна інформаційна база дуже потрібна Україні, оскільки, як свідчать статистичні відомості, матеріаломісткість нашого продукту та послуг в 2-3 рази більша, ніж у країнах Заходу. Незважаючи на всі інші умови, це може означати, що в нашій країні значна частина списаних на витрати виробництва матеріальних цінностей розкрадається або використовується на виробництво тіньового продукту, яку організація не обліковує та за яку не виплачує ніяких податків, зборів, платежів

Нормативна база, розроблена в нашій країні в 60-80-х роках 20 ст., безвихідно стала неактуальною. Тільки окремі підприємства не відмовилися від створеної у них нормативної бази, розвинули і покращили її, щоб і в даний час використовувати з метою потреб внутрішньогосподарського контролю.

Розробка і запровадження норм і нормативів сприяють наведенню простого режиму і витримки в компанії, тому наша законодавча і виконавча влада повинні

виділяти цій проблемі більшого інтересу з метою зменшення сум непродуктивних витрат підприємства.

ВИСНОВКИ

На підставі проведеного дослідження особливостей діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу та їх вплив на побудову системи обліку було встановлено, що специфіка підприємства прямопропорційно впливає на організацію обліку, таким чином основною особливістю в обліку витрат є те, що підприємства готельно-ресторанного бізнесу не мають незавершеного виробництва, адже такі підприємства надають послуги, і одразу списують витрати.

Щодо дослідження нормативно- правової бази обліку витрат на підприємствах готельно- ресторанного бізнесу, можна підсумувати, що такі підприємства користуються положеннями, методичними рекомендації та законами, що і підприємства будь-якої іншої господарської діяльності, проте до цього списку ще включають. Найголовнішою специфікою готельно-ресторанного бізнесу, що розширює список нормативно-правової бази- це роздрібна торгівля алкогольними напоями, або/та тютюновими виробами, для таких підприємств передбачено отримання ліцензії на торгівлю такими виробами, що регулюється порядком отримання ліцензій на торгівлю алкогольними напоями та тютюновими виробами визначено Законом № 481.

На підставі проведеного дослідження проблематики обліку та контролю за витратами, що існують у сучасному управлінні підприємством, можна зробити висновки, що відкриваючи суть управлінського обліку і контролю в концепції сучасного менеджменту, можна дійти висновку, що будь-яка організація у залежності від характерних рис технологічних процесів, організації виробництва та праці, номенклатури своєї продукції чи видів послуг, може обирати власну модель організації обліку та контролю, необхідного з метою задоволення умов сучасних управлінців різних ступенів контролю за даними про свої витрати, принципи формування цін на товари чи послуги, при наявності оптимального рівня кваліфікації і розподілу роботи на підприємстві, точності вибору підрозділів. Тому безпосередньо облік і контроль дає змогу здійснити саме сучасному управлінцю всі поставлені завдання керівництва, сформувати бездоганний проект з метою здійснення операцій, аналізувати попередній період і зробити прогноз на майбутній та контролювати максимально цілі підприємства.

Товариство з обмеженою відповідальністю «Тополя» є готельно-ресторанним комплексом, та юридичною особою. ТОВ «Тополя» здійснює свою діяльність відповідно до чинного законодавства України та його Статуту. Товариство має

самостійний баланс, розрахунковий рахунок у банківській установі, круглу печатку, веде облік відповідно обліковій політиці підприємства та ін.

Бухгалтерія ТОВ «Тополя» складається з одного бухгалтера, що виконує роль головного. Ним проводиться аналіз фінансового стану та ефективності діяльності на підставі показників фінансової звітності, що складається за скороченою формою. Витрати ТОВ «Тополя» визнаються виходячи з принципу відповідності, тобто витрати визнаються в періоді, в якому було визнано дохід. При здійсненні господарської діяльності ТОВ «Тополя» операції фіксуються у відповідних документах, на підставі яких здійснюються записи у бухгалтерському обліку.

Здійснивши аналіз ефективності здійснення витрат на ТОВ «Тополя», варто відзначити, що підприємство з 2017 року по 2109 рік отримувало прибуток, хоч і невеликий, проте він був, а у 2020 товариство отримало збиток, це відбулося за рахунок збільшення всіх витрат підприємства, окрім інших операційних витрат, що і призвело до отримання збитку. При цьому доходи підприємства також збільшувалися, проте темпи збільшення витрат випереджають темпи збільшення доходів. Тому, вважаю доцільним виділити деякі рекомендації для підвищення ефективності господарської діяльності, а саме:

- варто підвищувати ціни на послуги, тобто підвищення ціни за номери готелю, щоб отримати більший прибуток;
- можливе скорочення витрат, шляхом оптимізації витрат на відрядження персоналу;
- підвищення контролю за здійсненням витрат, що включаються до собівартості продукції.

Ще однією важливою пропозицією є запровадження автоматизованої системи обліку на ТОВ «Тополя», що дасть змогу спростити систему внутрішнього контролю на підприємстві, та спростить роботу бухгалтеру, що в майбутньому зменшить кількість помилок при веденні обліку.

Для розвитку діяльності підприємств готельно-ресторанного бізнесу з метою формування якісно нової системи управління, що є передумовою для вдосконалення обліку та внутрішнього контролю, необхідно підсилити систему внутрішнього контролю та ввести нові методи управління витратами, для того, щоб підвищити конкурентоздатність серед підприємств готельно-ресторанного бізнесу, що в свою чергу підвищить мотивацію до удосконалення своєї господарської діяльності суб'єктів господарювання в цій сфері.

Основною рекомендацією щодо формування якісно нової системи управління витратами на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу є те, що в обліковій політиці необхідно зазначити зручні аспекти методів обліку, що підходять під специфіку підприємства. Також необхідно прискорити впровадження автоматизованих робочих місць бухгалтера декількох рівнів, які б задовольняли потреби в інформації різних служб підприємства, що дасть змогу спростити систему внутрішнього контролю та взагалі обліку.

Внутрішній контроль витрат проводиться на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу безперервно, для забезпечення правильності ведення обліку, відображення витрат в обліку, правильне оформлення первинних документів з обліку витрат. При цьому застосовуються різні методи контролю, такі як документальний, арифметичний, суцільної перевірки, вибіркової перевірки ті інші. Це забезпечує законно-правильне ведення обліку, що в майбутньому зменшує шанси підприємства отримання штрафів, які отримуються, в більшості випадків через несвоєчасну сплату податків, чи порушення строків подання річної фінансової звітності до відповідних органів.

Отже, можна сказати, що підприємства готельно-ресторанного бізнесу займають провідне місце в економіці країни, а вдосконалення обліку, аудиту та внутрішнього контролю витрат на таких підприємствах є невід'ємною частотою, адже це у майбутньому підвищить рівень туризму України на світовому рівні.

АНОТАЦІЯ

Протасюк О.О. «Особливості обліку та контролю витрат на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу на прикладі ТОВ «Тополя».

Кваліфікаційна робота на здобуття освітнього ступеня бакалавра зі спеціальності 071 «Облік і оподаткування» за освітньою програмою «Облік і аудит».
(*назва освітньої програми*)

Одеський національний економічний університет. – Одеса, 2022.

У роботі розглядаються теоретичні аспекти обліку та контролю витрат на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу

Проаналізовано облік та контроль витрат що здійснюється підприємствами готельно-ресторанного бізнесу та розібрано як це здійснюється на практиці, здійснено аналіз витрат
Запропоновано напрями вдосконалення системи обліку та контролю на підприємствах готельно-ресторанного бізнесу

Ключові слова: облік, контроль, готельно-ресторанний бізнес, витрати, аналіз, фінансові результати.

ANNOTATION

Protasiuk O. Features of accounting and control of expenses at the enterprises of the hotel and restaurant business (on the example LLC “Topolia”).

Qualifying work on obtaining a bachelor's degree in the specialty 071 «Accounting and Taxation» for the educational program «Accounting and Auditing».
(*title of the educational program*)

Odessa National Economics University.– Odessa, 2022.

The work deals with the theoretical aspects accounting and cost control at the hotel and restaurant business

Author analysis cost accounting and control carried out by the hotel and restaurant business and analyzed as it is carried out in practice, cost analysis

Author offers directions of improvement of the system of accounting and control at the enterprises of hotel and restaurant business

Keywords: accounting, control, hotel and restaurant business, costs, analysis, financial results.